

DOI: <https://doi.org/10.36719/2789-6919/44/93-98>

Elnurə Məmmədova

Xəzər Universiteti

magistrant

<https://orcid.org/0009-0009-9286-8889>

elnura.mammadova2023@khazar.org

Rəqəmsal savadlılıq və sosial media alətlərinin öyrənmə prosesinə inteqrasiyası

Xülasə

Rəqəmsal savadlılıq və sosial media alətlərinin öyrənmə prosesinə inteqrasiyası müasir təhsil sistemində innovativ və effektiv yanaşma kimi çıxış edir. XXI əsrdə informasiya texnologiyalarının sürətli inkişafı və rəqəmsal alətin gündəlik həyata inteqrasiyası təhsil sistemində yeni yanaşmaların formalaşmasına səbəb olmuşdur. Bu kontekstdə rəqəmsal savadlılıq anlayışı yalnız texnoloji vasitələrdən istifadə bacarığı ilə məhdudlaşmayaraq, rəqəmsal informasiyanın axtarışı, emalı, qiymətləndirilməsi və təhlükəsiz istifadəsini də əhatə edən kompleks bir bacarıq kimi çıxış edir. Təhsil prosesində sosial media alətlərinin tətbiqi isə bu istiqamətdə innovativ yanaşmaların formalaşmasına imkan yaradır. Məqalədə rəqəmsal savadlılığın komponentləri və təhsil prosesinə təsiri sistemli şəkildə təhlil olunmuş, sosial media platformalarının pedaqoji imkanları, onların tədris prosesinə inteqrasiyası və bu inteqrasiyanın öyrənmə nəticələrinə təsiri araşdırılmışdır. Müxtəlif sosial media alətlərinin interaktiv öyrənmə mühitinin yaradılmasında rolu, müəllim və tələbə münasibətlərinə təsiri və tədrisin keyfiyyətinə verdiyi töhfələr elmi ədəbiyyatın təhlili və praktiki nümunələr əsasında təqdim edilmişdir. Tədqiqat nəticələri sübut edir ki, rəqəmsal savadlılıq səviyyəsinin yüksəldilməsi və sosial media vasitələrinin düzgün və məqsədyönlü istifadəsi tələbələrə yaradıcı təfəkkürünün inkişafına, öyrənmə motivasiyasının artmasına və daha çevik, interaktiv təhsil mühitinin qurulmasına şərait yaradır. Məqalə müasir təhsil mühitində rəqəmsal resursların effektiv tətbiqi və informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının imkanlarından istifadə perspektivlərinə dair tövsiyələr təqdim edir.

Açar sözlər: sosial media, rəqəmsal savadlılıq, akademik performans, İKT, platforma

Elnura Mammadova

Xazar University

Master student

<https://orcid.org/0009-0009-9286-8889>

elnura.mammadova2023@khazar.org

Integration of Digital Literacy and Social Media Tools into the Learning Process

Abstract

The integration of digital literacy and social media tools into the learning process serves as an innovative and effective approaches within the modern education system. In the 21st century, the rapid development of information technologies and the integration of digital tools into daily life have led to the emergence of new approaches in the education sector. In this context, the concept of digital literacy is not limited to the ability to use technological tools, but also encompasses the skills of searching, processing, evaluating and safely using digital information, making it a complex and comprehensive competency. The application of social media tools in the educational process creates opportunities for the formation of innovative approaches in this direction. This article systematically analyzes the components of digital literacy and its impact on the educational process, as well as the pedagogical potential of social media platforms, their integration into the teaching

process and the effects of this integration on learning outcomes. The role of various social media tools in creating interactive learning environments, their impact on teacher-student relationships and their contribution to the quality of education are presented based on the analysis of scientific literature and practical examples. The research results confirm that increasing the level of digital literacy and the proper, purposeful use of social media tools contribute to the development of students' creative thinking, enhance learning motivation and create a more flexible and interactive educational environment. The article also offers recommendations on the effective use of digital resources and the application of information and communication technologies in modern educational settings.

Keywords: *social media, digital literacy, academic performance, ICT, platform*

Giriş

Müasir informasiya cəmiyyətində texnologiyanın sürətli inkişafı təhsil mühitində köklü dəyişikliklərə səbəb olmuşdur. Ənənəvi öyrənmə modelləri artıq rəqəmsal imkanlarla birləşərək daha çevik, interaktiv və fərdiləşdirilmiş təhsil mühitlərinin formalaşmasına zəmin yaratmışdır. Bu şəraitdə fərdlərin rəqəmsal mühitdə effektiv şəkildə fəaliyyət göstərə bilməsi üçün rəqəmsal savadlılıq xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Rəqəmsal savadlılıq yalnız kompyuter və internetdən istifadə bacarığı ilə məhdudlaşmır; bu anlayış eyni zamanda informasiyanın tənqidi təhlili, rəqəmsal alətlərlə ünsiyyət, məzmun istehsalı və etik davranış qaydalarını da əhatə edir. (Manca, Bocconi, Gleason, 2021, s.160). Rəqəmsal savadlılığın inkişafı ilə yanaşı, sosial media platformaları da öyrənmə prosesində mühüm rol oynamağa başlamışdır. YouTube, Facebook, Telegram, TikTok və digər sosial media vasitələri yalnız kommunikasiya vasitələri kimi deyil, həm də tədris materiallarının təqdimatı, müzakirəsi və qiymətləndirilməsi üçün interaktiv təhsil alətlərinə çevrilmişdir. Bu platformalar öyrənməni daha vizual, dinamik və şagirdmərkəzli etməyə imkan verir. (Ungerer, 2016, s.25)

Eyni zamanda sosial media alətləri tələbələrin öz fikirlərini sərbəst ifadə etməsinə, qrup işlərinə daha fəal qoşulmasına və öyrənmənin sosial xarakter almasına şərait yaradır. Təhsildə bu cür rəqəmsal inteqrasiyanın uğurla həyata keçirilməsi üçün həm müəllimlərin, həm də şagirdlərin müasir texnoloji vasitələri tanıması və onlardan məqsədyönlü şəkildə istifadə edə bilməsi vacibdir. Bununla yanaşı, rəqəmsal etik, informasiyanın doğruluğunu qiymətləndirmək, onlayn təhlükəsizlik və məxfiliyin qorunması kimi bacarıqlar da öyrənmə prosesinin ayrılmaz hissəsi olmalıdır. Rəqəmsal savadlılıq və sosial media alətlərinin tədris prosesinə inteqrasiyası müasir təhsilin keyfiyyətini artırmaqla yanaşı, şagirdləri gələcək həyatlarına daha hazırlıqlı və məlumatlı fərdlər kimi formalaşdırır. Bu səbəbdən, bu məsələnin nəzəri və praktiki cəhətdən öyrənilməsi xüsusi aktuallıq kəsb edir. (Mackey, T. P. & Jacobson, T. E. 2011, 63)

Tədqiqat

Müasir dövrün tələbi kimi rəqəmsal savadlılıq və sosial media alətlərinin təhsil sahəsində istifadəsinin əhəmiyyəti. Müasir dövrdə texnologiyanın sürətli inkişafı təhsil sistemini də əhatə etmiş, bu kontekstdə rəqəmsal savadlılıq və sosial media alətlərinin tədrisə inteqrasiyası aktual bir tədqiqat sahəsinə çevrilmişdir. Rəqəmsal savadlılıq yalnız texnologiyadan istifadə bacarığı deyil, eyni zamanda informasiya axtarışı, dəyərləndirilməsi, istifadəsi və yayılması prosesində tənqidi düşüncə və etik yanaşma tələb edən kompleks bir bacarıq sahəsidir. Təhsil mühitində bu bacarığın inkişaf etdirilməsi tələbələrin XXI əsr bacarıqlarına yiyələnməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. (Geraee, N. Kaveh, M. H. Shojaeizadeh, D. & Tabatabaee, H. R. 2015, 13)

Sosial media platformaları-Facebook, YouTube, Instagram, WhatsApp, Telegram, TikTok və digərləri-ilk olaraq əyləncə və ünsiyyət məqsədilə yaradılmış olsa da, bu gün onlar tədris mühitində də inteqrasiya olunmağa başlamışdır. Bu platformalar vasitəsilə müəllimlər və tələbələr arasında daha çevik və interaktiv ünsiyyət qurmaq, bilik paylaşmaq, əməkdaşlıq və geribildirim təmin etmək mümkündür. Xüsusilə pandemiya dövründə onlayn dərslərin və uzaqdan təhsil platformalarının geniş yayılması sosial media alətlərinin tədrisdə əvəzsiz rolunu bir daha nümayiş etdirdi. (Schreurs, L. & Vandenbosch, L. 2021, 520)

Rəqəmsal savadlılığın tədrisə inteqrasiyası həm müəllimlər, həm də şagirdlər üçün yeni imkanlar yaratmaqla yanaşı, bəzi çağırışları da gündəmə gətirir. Müəllimlərin informasiya texnologiyalarından istifadə bacarıqları, resursların düzgün seçimi və istifadəsi, müəllim-şagird münasibətlərində etik yanaşma kimi məsələlər bu kontekstdə xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Tələbələrin isə informasiyanı tənqidi şəkildə analiz etməyi bacarması, yanlış və qeyri-dəqiq məlumatlardan uzaq durması üçün bu sahədə maarifləndirilməsinə ehtiyac vardır.

Cədvəl 1. Rəqəmsal savadlılıq və sosial media alətlərinin təhsilə təsiri üzrə cədvəl

Aspekt	Rəqəmsal savadlılıq	Sosial media alətləri
Tərif	İnformasiyanı axtarma, qiymətləndirmə, istifadə və paylaşma bacarığı	Onlayn platformalar üzərindən interaktiv əlaqə və məzmun paylaşımı
Təhsildə rolu	Tənqidi düşüncə, media savadlılığı və informasiya təhlükəsizliyini inkişaf etdirir.	Əməkdaşlıq, müzakirə və qeyri-formal öyrənmə mühiti təşkil edir.
İstifadə vasitələri	Elektron resurslar, axtarış sistemləri, tədris platformaları (Moodle, Google Classroom)	Facebook, Instagram, YouTube, Telegram, WhatsApp, TikTok və s.
Faydaları	Özünüidarəetmə, məlumat bolluğu ilə işləmə bacarığı, rəqəmsal etikaya yiyələnmə	Vizual və interaktiv öyrənmə, motivasiya artırma, sosial öyrənmə
Çətinliklər	İnformasiya bolluğunda çaşqınlıq, texniki çətinliklər, rəqəmsal qeyri-bərabərlik	Məlumatın doğruluğunun yoxlanması, diqqət yayımı, etik pozuntular
Müəllim üçün vacibliyi	Rəqəmsal dərslər hazırlamaq, məlumatların mənbəyini təhlil etmək bacarığı	Şagirdlərlə çevik və anında əlaqə qurmaq, dinamik məzmun paylaşmaq
Tələbə üçün önəmi	Tədqiqat aparmaq, fərdi öyrənmə bacarığını inkişaf etdirmək	Məzmun yaratmaq, qrup işlərində fəallıq, sosial iştirak
Təhsil sisteminə təsiri	Təhsil proqramlarının rəqəmsallaşması, distant təhsilin inkişafı	Yeni öyrənmə modellərinin formalaşması, açıq resurslara çıxış

Cədvəl 1-də rəqəmsal savadlılıq və sosial media alətlərinin təhsil prosesindəki rolu və onların fərqli aspektlər üzrə müqayisəli təhlili verilmişdir. Bu struktur, mövzunun mahiyyətini daha dərindən anlamaq və komponentlər arasındakı əlaqəni vizual şəkildə göstərmək üçün nəzərdə tutulmuşdur. Əvvəlcə, hər iki anlayışın tərifini təqdim olunur. Rəqəmsal savadlılıq əsasən informasiyanın tənqidi istifadəsinə və texnoloji vasitələrlə effektiv işləməyə yönəlmiş bacarıqlardır. Sosial media alətləri isə istifadəçilər arasında interaktiv ünsiyyət və məzmun paylaşımı üçün yaradılmış onlayn platformaları əhatə edir.

Təhsildə rollarına baxıldıqda, rəqəmsal savadlılıq şagirdlərdə tənqidi düşüncə və məlumat emalı bacarıqlarını inkişaf etdirir. Sosial media alətləri isə tədris mühitini daha sosial, dinamik və motivasiyaedici edir. Bu yanaşma fərqli öyrənmə tiplərini dəstəkləyərək dərslər prosesini daha cəlbedici və çevik hala gətirir. Cədvəldə göstərilən istifadə vasitələri onların praktik tətbiq sahələrini konkretləşdirir. Rəqəmsal savadlılıq üçün elektron resurslar və tədris platformaları əsasdırsa, sosial mediada bu, populyar platformaların istifadəsi ilə gerçəkləşir. Faydalar hissəsində hər iki yanaşmanın təhsil üçün potensial üstünlükləri vurğulanır. Rəqəmsal savadlılıq fərdi öyrənməni və tədqiqatı gücləndirirsə, sosial media əməkdaşlığa və sosial şəbəkələşməyə əsaslanan öyrənməni dəstəkləyir. Lakin hər iki istiqamət çətinliklər də yaradır. Rəqəmsal savadlılıqda

informasiya bolluğu və texniki maneələr əsas problem kimi göstərilərsə, sosial mediada diqqət dağılması və etik pozuntular risklərini özünə əks etdirir.

Müəllim və tələbə üçün əhəmiyyət bölmələrində bu vasitələrin praktik istifadəsinin necə fərqləndiyi göstərilir. Müəllimlər üçün bu, dərslərin planlaşdırılması və idarə edilməsinə, tələbələr üçün isə öyrənmədə aktiv iştiraka şərait yaradır. (Mackey, T. P. & Jacobson, T. E. 2011, 63)

Nəhayət, bu cədvəldə hər iki yanaşmanın təhsil sisteminə olan ümumi təsiri əks olunmuşdur. Rəqəmsallaşma və sosial media ilə zənginləşdirilmiş tədris sistemi təhsilin daha çevik, interaktiv və gələcəyə uyğun bir modelə çevrilməsini təmin edir. Bu təhlil nəticəsində aydın olur ki, rəqəmsal savadlılıq və sosial media alətləri bir-birini tamamlayan yanaşmalardır və onların sinxron inteqrasiyası təhsil keyfiyyətini əhəmiyyətli dərəcədə artırır.

İnteraktiv öyrənmə üçün sosial media şəbəkələrinin rəqəmsal savadlılıq ilə birgə istifadəsi. Sosial media alətləri vasitəsilə aparılan təhsil prosesində vizual və interaktiv resursların istifadəsi, təlimin daha maraqlı və yadda qalan formada təqdim olunmasına şərait yaradır. Məsələn, YouTube platforması vasitəsilə mövzu ilə bağlı video dərslərin izlənməsi, Telegram və WhatsApp qruplarında müzakirələr aparılması, Instagramda mövzuya dair qrafik və infoqrafik paylaşımlar öyrənməni daha motivasiyaedici hala gətirə bilər. Bununla yanaşı, sosial media alətlərindən istifadənin təhsildə etik və hüquqi tərəfləri də diqqət mərkəzində saxlanmalıdır. Məlumatların mənbə göstərilmədən paylaşılması, müəllif hüquqlarının pozulması, kiberzorakılıq və şəxsi məlumatların qorunması kimi məsələlər tədris prosesində ciddi nəzarət tələb edən aspektlərdir. (Green H.E. 2014, 81) Rəqəmsal savadlılıq məhz bu nöqtədə yalnız texniki deyil, həm də hüquqi və etik şüurun formalaşdırılması ilə əlaqələndirilir. Rəqəmsal savadlılıq və sosial media alətlərinin tədrisə inteqrasiyası təhsil sisteminin dinamik, interaktiv və müasir tələblərə cavab verən bir sistemə çevrilməsini təmin edir. Bu prosesin uğurlu həyata keçirilməsi üçün pedaqoji yanaşmaların yenilənməsi, müəllimlərin bu sahədə ixtisasartırma təlimlərinə cəlb olunması və təhsil strategiyalarında rəqəmsal transformasiyanın əsas istiqamət kimi qəbul olunması zəruridir. (Amalia, A. N. & Supriyadi, S. 151-152, 2023) Rəqəmsal savadlılıq və sosial media alətlərinin təhsil prosesinə inteqrasiyası həm də fərdi öyrənmənin gücləndirilməsi baxımından mühüm rol oynayır. Ənənəvi dərslər formatında hər bir tələbənin fərdi ehtiyac və maraqları nəzərə alınmaya bilər, lakin rəqəmsal resurslar və sosial platformalar bu boşluğu qismən də olsa aradan qaldıra bilər. Məsələn, tələbə ona uyğun vaxtda və tempdə öyrənmək üçün video dərslərə baxa, onlayn forumlarda müzakirələrə qoşula və fərdi resurslarla öz bacarıqlarını inkişaf etdirə bilər. Bu isə təhsilin fərdiləşdirilməsini və inklüzivliyini artırır. (O'Keefe, G.S. & Clarke-Pearson, K., 2011, 800-801)

Ənənəvi təhsillə müqayisədə rəqəmsal öyrənmənin üstünlükləri. Eyni zamanda, sosial media vasitəsilə qlobal təhsil şəbəkələrinə çıxış imkanı yaranır. Tələbələr və müəllimlər dünyanın müxtəlif ölkələrindən həmkarları ilə əlaqə qura, bilik və təcrübə mübadiləsi apara bilərlər. Bu da yalnız bilik dairəsini genişləndirmir, eyni zamanda mədəniyyətlərarası dialoqu gücləndirir və şagirdlərdə qlobal vətəndaşlıq şüurunun formalaşmasına kömək edir. Müasir dövrdə “öyrənmə yalnız sinif otağında baş verir” anlayışı artıq aktuallığını itirmişdir. Rəqəmsal platformalar və sosial media alətləri təhsili məkan və zaman baxımından məhdudiyyətlərdən azad edir. Beləliklə, “öyrənmə hər yerdə və istənilən vaxt mümkündür” prinsipi reallaşır. Bu isə xüsusilə işləyən tələbələr, regionlarda yaşayanlar və fiziki məhdudiyyətli şəxslər üçün əlçatan və bərabər təhsil imkanları yaradır. Bununla belə, bu inteqrasiyanın effektivliyi bir sıra şərtlərin yerinə yetirilməsindən asılıdır. İlk növbədə, infrastruktur təmin olunmalı, yəni şagird və müəllimlərin kompüter və internetə çıxışı olmalıdır. Hər halda, istifadə olunan rəqəmsal alətlər pedaqoji məqsədlərə uyğun seçilməli və tədris məqsədinə xidmət etməlidir. Sosial medianın istifadəsi sadəcə əlaqə vasitəsi kimi deyil, tədris strategiyasının bir hissəsi olaraq planlaşdırılmalıdır. (Cho, H. Cannon, J. Lopez, R. & Li, W. 2022, 161)

Müəllimlər bu prosesdə əsas aparıcı qüvvə kimi çıxış edirlər. Onların rəqəmsal bacarıqları, İKT bilikləri və innovativ düşüncə tərzini tələbələrin də rəqəmsal mühitdə uğurlu fəaliyyətini şərtləndirir. Ona görə də müəllimlərin ixtisasartırma proqramlarında rəqəmsal pedaqogika, onlayn təhsil metodları, kontent yaradılması və sosial media ilə interaktiv öyrənmə kimi modulların yer alması zəruridir. (De Leyn, T. Waeterloos, C. De Wolf, R. Vanhaelewyn, B. & Ponnet, K. 2022, 171)

Daha uzunmüddətli perspektivdə rəqəmsal savadlılıq məktəb proqramlarının ayrılmaz hissəsinə çevrilməlidir. Bu, yalnız texniki bacarıqların deyil, eyni zamanda tənqidi düşünmə, informasiya təhlükəsizliyi, rəqəmsal vətəndaşlıq və etik davranış kimi sahələrin də tədrisini əhatə etməlidir. Rəqəmsal savadlılıq və sosial media alətlərinin tədrisə inteqrasiyası təhsilin çevikliyini, əlçatanlığını və effektivliyini artırır. Bu inteqrasiya XXI əsrin tələblərinə cavab verən, yaradıcı, analitik düşünən və qlobal bacarıqlara sahib şagirdlərin formalaşdırılmasına xidmət edir. Təhsil sistemləri bu dəyişikliklərə adaptasiya olunaraq, rəqəmsal dövrün çağırışlarına cavab verməli və rəqəmsal transformasiyanı strateji inkişafın əsas istiqamətlərindən biri kimi qəbul etməlidir. (Jeong, S. H. Cho, H. & Hwang, Y. 2012, 454)

Nəticə

Rəqəmsal savadlılıq və sosial media alətlərinin öyrənmə prosesinə inteqrasiyası müasir dövrdə təhsil sisteminin qarşısında duran əsas tələblərdən biridir. İnformasiya cəmiyyətində texnologiyanın sürətli inkişafı və internetin gündəlik həyatın ayrılmaz hissəsinə çevrilməsi nəticəsində ənənəvi tədris metodları təkbaşına artıq kifayət etmir. Tələbələrin XXI-ci əsrin bacarıqlarına yiyələnməsi üçün onların rəqəmsal savadlılıq səviyyəsinin artırılması və sosial media kimi interaktiv platformalardan effektiv istifadə etməyi öyrənməsi vacib şərtlərdən biridir. Rəqəmsal savadlılıq yalnız texnologiyadan istifadə bacarığı ilə məhdudlaşmır; bu anlayış eyni zamanda informasiya axtarışı, qiymətləndirilməsi, istifadə edilməsi və təhlükəsiz şəkildə paylaşılması bacarıqlarını da əhatə edir. Şagird və tələbələrin bu sahədə maariflənməsi onların tədris materiallarını daha tez və effektiv mənimsəməsinə, eyni zamanda informasiya bolluğu içində düzgün və etibarlı mənbələri seçə bilməsinə imkan yaradır. Bu bacarıqlar eyni zamanda tənqidi düşünmə, problem həll etmə və yaradıcı yanaşma kimi təlimə müsbət təsir göstərən digər mühüm keyfiyyətlərin inkişafına da zəmin yaradır. Sosial media alətləri isə öyrənməni sadəcə müəllim-mərkəzli bir prosesdən çıxararaq qarşılıqlı əlaqəyə və əməkdaşlığa əsaslanan bir modelə çevirir.

Tələbələr sosial media platformaları vasitəsilə məlumat mübadiləsi aparır, layihələr üzərində birgə işləyir və müxtəlif mövzularda fikir mübadiləsi həyata keçirirlər. Bu da onların öyrənmə motivasiyasını artırır, məsuliyyət hissini gücləndirir və fərdi inkişafına müsbət təsir göstərir. Bundan əlavə, sosial media vasitəsilə müəllimlər və təhsil müəssisələri geniş auditoriyalara çataraq distant təhsilin imkanlarını genişləndirirlər.

Rəqəmsal savadlılıq və sosial media alətlərinin təhsil prosesinə inteqrasiyası həm müəllim, həm də tələbə baxımından yeni imkanlar açır. Bu alətlərin məqsədyönlü, sistemli və şüurlu şəkildə istifadəsi təhsilin keyfiyyətinin artırılmasına, öyrənmənin daha maraqlı və effektiv olmasına xidmət edir. Gələcəkdə bu sahədə daha çox təşəbbüs və layihələrin həyata keçirilməsi, rəqəmsal tədris mühitinin daha da zənginləşdirilməsi və inklüzivliyin təmin olunması təhsil sahəsində davamlı inkişafın təmin olunması baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Ədəbiyyat

1. Amalia, A.N., & Supriyadi, S. (2023). The influence of social media and digital literacy on students' learning achievement in economics subjects. *International Journal of Business, Law and Education*, 4(2), 150-165.
2. Cho, H. Cannon, J. Lopez, R., & Li, W. (2022). Social media literacy: A conceptual framework. *New Media & Society*, 24(1), 161-179.
3. De Leyn, T. Waeterloos, C. De Wolf, R. Vanhaelewyn, B. & Ponnet, K. (2022). Teenagers' reflections on media literacy initiatives at school and everyday media literacy discourses. *Journal of Children and Media*, 16(2), 161-177.
4. Geraee, N. Kaveh, M.H. Shojaeizadeh, D. & Tabatabaee, H.R. (2015). Impact of media literacy education on knowledge and behavioral intention of adolescents in dealing with media messages according to stages of change. *Journal of Advances in Medical Education & Professionalism*, 3(1), 9-14.

5. Green, H. E. (2014). Fostering assessment strategies for digital pedagogy through faculty-librarian collaborations. *In Laying the Foundation* (pp. 73-90). Purdue University Press.
6. Jeong, S. H. Cho, H., & Hwang, Y. (2012). Media literacy interventions: A meta-analytic review. *Journal of Communication*, 62(3), 454-472.
7. Manca, S. Bocconi, S., & Gleason, B. (2021). "Think globally, act locally": A glocal approach to the development of social media literacy. *Computers & Education*, 160.
8. Mackey, T. P. & Jacobson, T. E. (2014). *Metaliteracy: Reinventing information literacy to empower learners*. ALA Neal-Schuman.
9. Mackey, T. P. & Jacobson, T. E. (2011). Reframing information literacy as a metaliteracy. *College & Research Libraries*, 72(1), 62-78
10. O'Keeffe, G. S. & Clarke-Pearson, K. (2011). The impact of social media on children, adolescents, and families. *Pediatrics*, 127(4), 800-804.
11. Schreurs, L. & Vandenbosch, L. (2021). Introducing the Social Media Literacy (SMILE) model with the case of the positivity bias on social media. *Journal of Children and Media*, 15(4), 518-532.
12. Ungerer, L. M. (2016). Digital curation as a core competency in current learning and literacy: A higher education perspective. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 17(5), 1-27.
13. <https://educationaltechnologyjournal.springeropen.com/articles/10.1186/s41239-023-00398-2>
14. <https://educationaltechnologyjournal.springeropen.com/articles/10.1186/s41239-023-00398-2>

Daxil oldu: 12.01.2025

Qəbul edildi: 16.04.2025